

YHTEISKUNNALLINEN YRITTÄJYYS MAASEUDULLA – UUSIA TUULIA PALVELUTUOTOON?

Kysely Etelä-Pohjanmaan kyläyhdistyksille

KALVOSARJAN OSAT

- Osa 1: Taustatiedot
- Osa 2: Nykytilanne
- Osa 3: Palvelutarjonta
- Osa 4a: Kyläyhdistys ja yrittäjäyys
- Osa 4b: Kyläyhdistys ja yrittäjäyys – mielipideväittämät
- Osa 5: Kyläyhdistys palveluiden tuottajana

OSA 1: TAUSTATIEDOT

TAUSTATIEDOT

Tärkeimmät huomiot

Kyselyn tavoite

Kyselyn toteutus

Vastaajien määrä

Vastaajien asema

Yhdistyksen jäsenmäärä

Yhdistyksen aktiiviset toimijat

Yhdistyksen toiminta-aika

Lopuksi

TÄRKEIMMÄT HUOMIOT

- Kysely lähetettiin 245 eteläpohjalaiselle kyläyhdistykselle, joista 92 eli 38 % vastasi kyselyyn.
- Vastausprosentin ja aineiston monipuolisuuden perusteella voidaan olettaa, että kyselyyn osallistuneet kyläyhdistykset edustavat melko hyvin kaikkia eteläpohjalaisia kyläyhdistyksiä.
- Vastanneissa yhdistyksissä on useimmiten alle 100 jäsentä ja enintään 10 aktiivista toimijaa. Vastanneissa yhdistyksissä aktiivisten toimijoiden määrä on noin 13 % jäsenmäärästä.
- Mikäli Etelä-Pohjanmaan 245 kyläyhdistyksessä on jäseniä keskimäärin saman verran kuin kyselyyn vastanneissa yhdistyksissä, Etelä-Pohjanmaan kyläyhdistyksissä olisi yhteensä noin 30 900 jäsentä eli noin 16 % alueen väestöstä olisi kyläyhdistyksen jäsenenä.

KYSELYN TAVOITE

- Maaseudun palvelutuotannon ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi tarvitaan uudenlaisia ratkaisuja, jotta kylien asukkaat saavat tarvitsemiaan palveluja jatkossakin.
- Kyläyhdistyksillä on perinteisesti ollut merkittävä rooli maaseudun palvelujen tuottajina ja tulevaisuudessa niiden merkitys saattaa nousta entistä tärkeämmäksi.
- Tämän kyselyn tarkoituksena oli selvittää Etelä-Pohjanmaan kyläyhdistysten näkemyksiä kylien palveluista sekä niiden tulevaisuudesta.

KYSELYN TOTEUTUS

- Kysely lähetettiin sähköpostitse Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien kyläasiamiesten kautta 245 kyläyhdistykselle tai vastaavalle yhdistykselle.
- Kyselyvastaukset kerättiin e-lomakkeella syksyn 2016 aikana.

KYSELYN TOTEUTUS

- Kyselyssä on viisi osiota:
 1. Taustatiedot
 2. Nykytilanne
 3. Palvelutarjonta
 4. Kyläyhdistys ja yrittäjäyys
 - a) Yleiset kysymykset
 - b) Mielipideväittämät
 5. Kyläyhdistys palveluiden tuottajana.
- Kunkin osion tulokset esitellään omana kalvokokonaisuutenaan.
- Kyselylomakkeen kysymykset löytyvät kunkin osion lopusta.

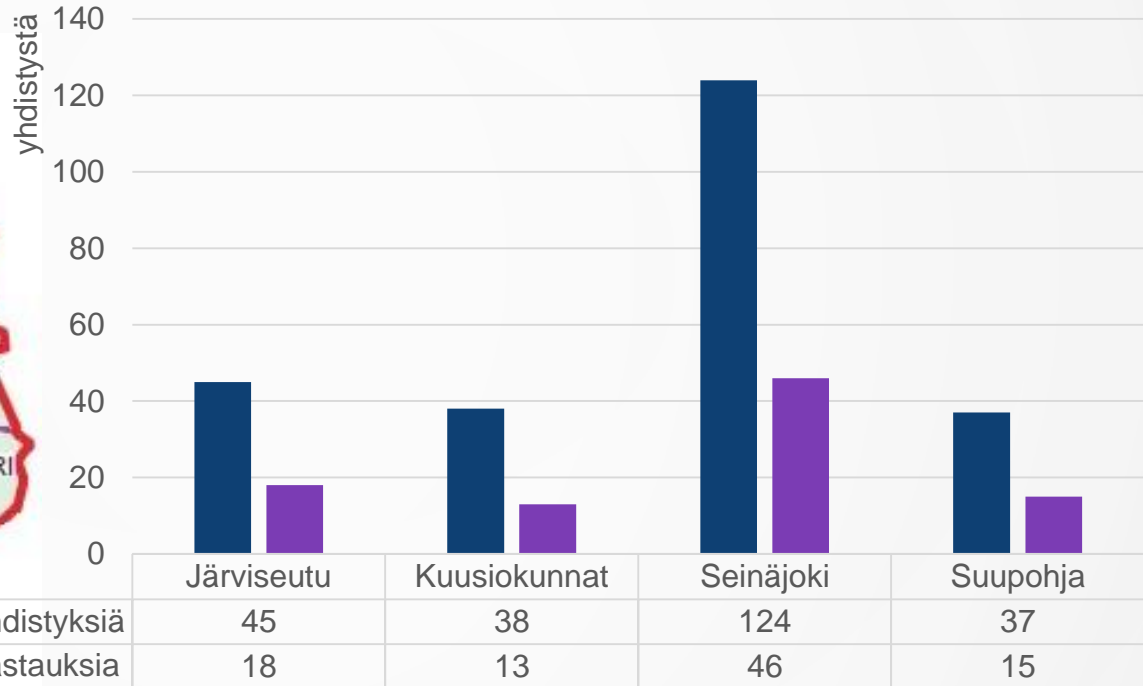
VASTAAJIEN MÄÄRÄ

- Kyselyyn vastasi 92 yhdistystä.
- Vastausprosentti oli 38 % maakunnan tasolla.
 - Kysely lähetettiin 245 kyläyhdistykselle.
 - Eteläpohjalaiset Kylät ry:n kylärekisterissä oli huhtikuussa 2018 244 yhdistystä, jotka toimivat kylien kehittämiseksi.
- Seutukunnittain tarkasteltuna vastausprosentti oli 34 – 41 %.
- Leader-alueittain tarkasteltuna vastausprosentti oli 32 – 45 %.
 - Seutukunta- ja Leader-aluekohtaisia vastausprosentteja laskettaessa on oletettu, että kyselyn toteuttamishetkellä syksyllä 2016 perusjoukon muodostivat samat kylien kehittämiseksi toimivat yhdistykset, jotka olivat kylärekisterissä huhtikuussa 2018. Perusjoukkoon ei ole luettu mukaan esimerkiksi metsästysseuroja.

VASTAAJIEN MÄÄRÄ SEUTUKUNNITTAIN

Vastaus-%	40	34	37	41
-----------	----	----	----	----

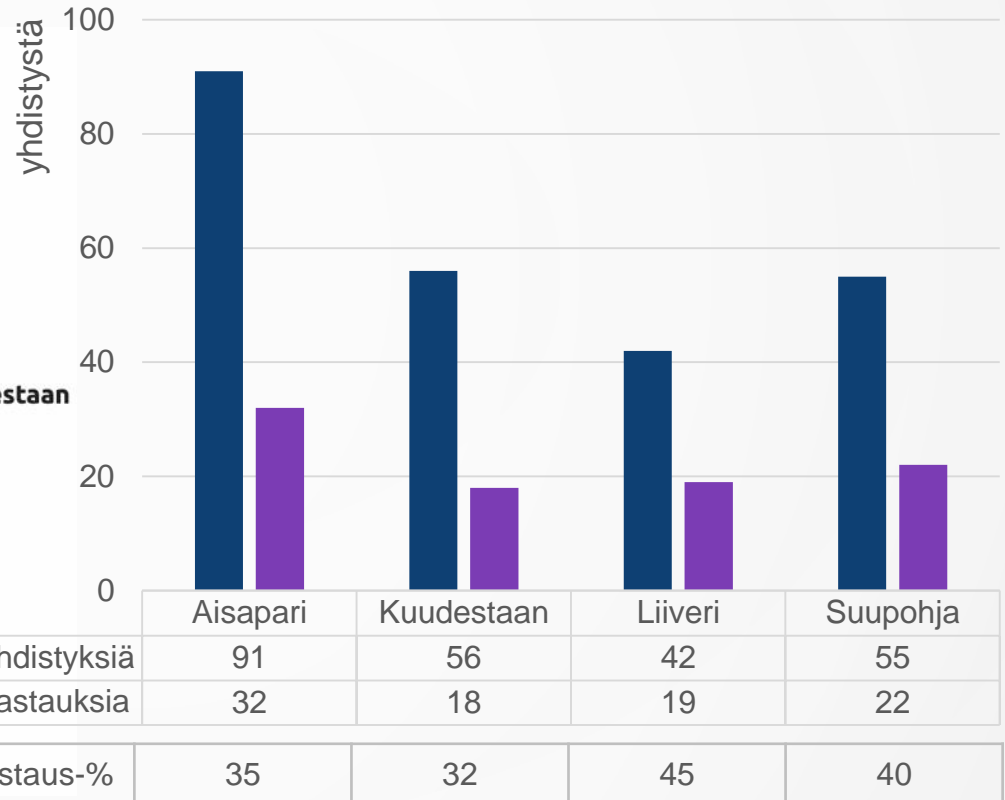
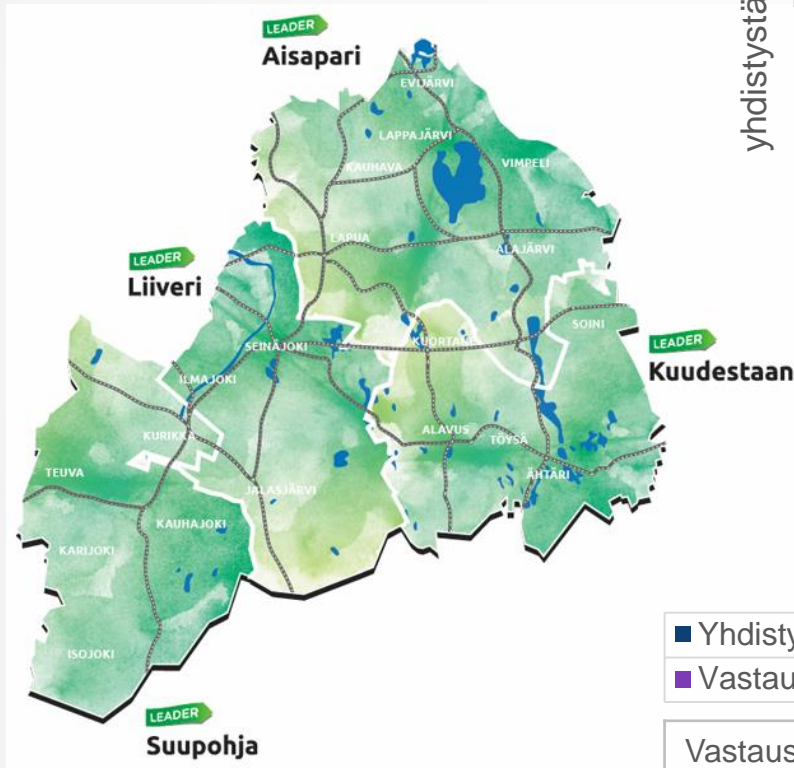
Karttapohjan lähde: © Maanmittauslaitos

Yhdistysten lukumäärän lähde: Eteläpohjalaiset Kylät ry:n kylärekisteri (2018)

VASTAAJIEN MÄÄRÄ LEADER-ALUEITTAIN

Kartan lähde: Uho, Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien uutiskirje

Yhdistysten lukumäärän lähde: Eteläpohjalaiset Kylät ry:n kylärekisteri (2018)

VASTAAJIEN ASEMA

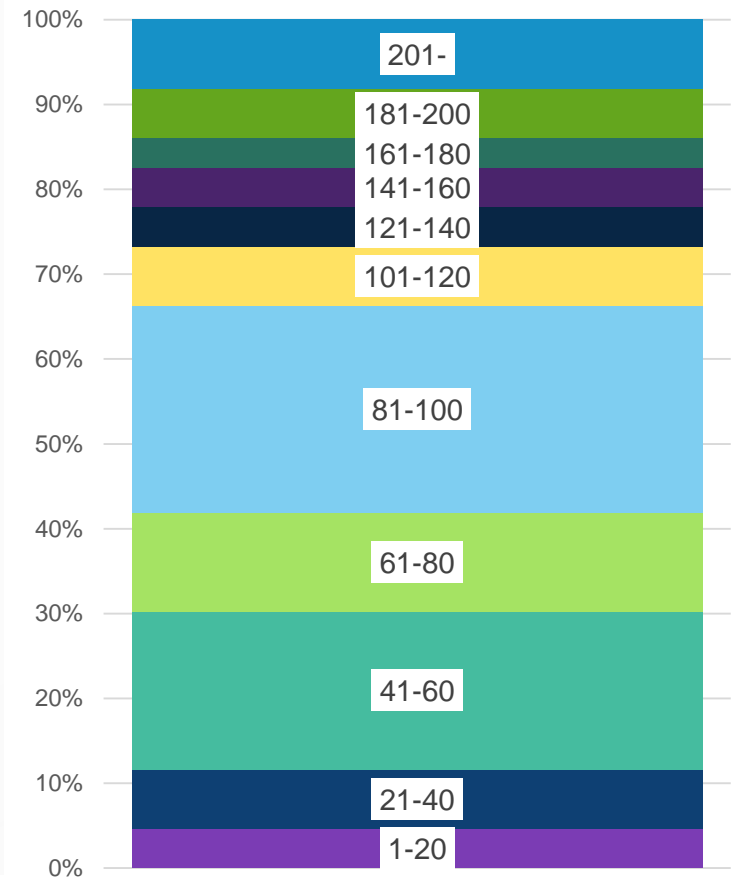
- Kyselyyn vastasi useimmiten yhdistyksen puheenjohtaja (n=59, N=92).
- Vastauksia saatiin myös yhdistysten sihteereiltä (n=19), rahastonhoitajilta (n=3), varapuheenjohtajilta (n=3) sekä jäseniltä (n=8).

YHDISTYKSEN JÄSENMAÄRÄ

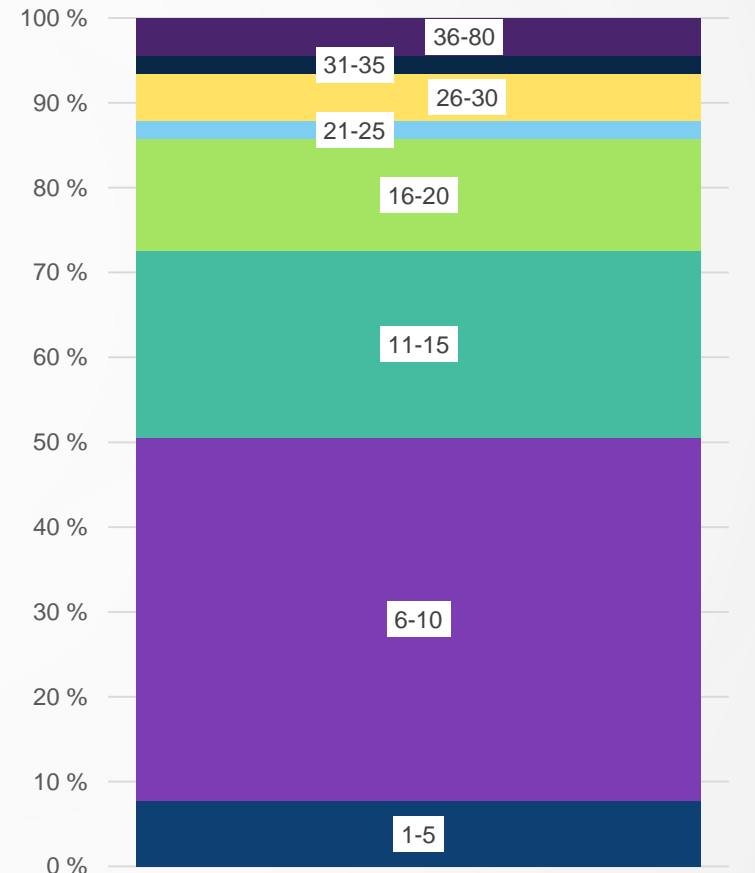
- Vastanneissa yhdistyksissä on useimmiten alle 100 jäsentä.
- Muodostetulla luokituksella yleisin luokka on 81–100 jäsentä.
- Vastanneissa yhdistyksissä on keskimäärin 126 jäsentä.

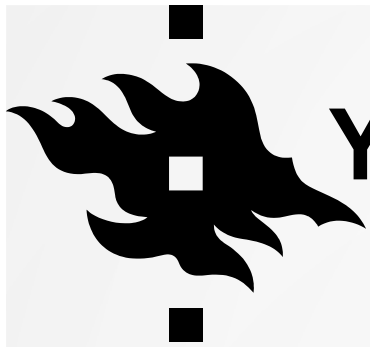

YHDISTYKSEN AKTIIVISET TOIMIJAT

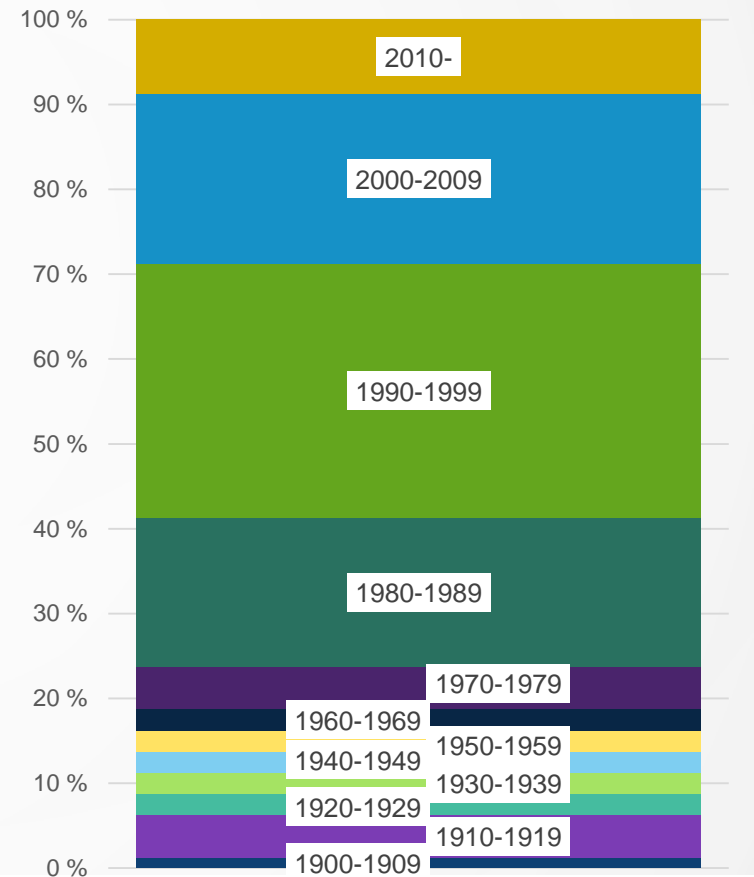
- Puolessa vastanneista yhdistyksistä on enintään 10 aktiivista toimijaa.
- Seutukunnittain tarkasteltuna 40–60 %:ssa vastanneista yhdistyksistä on enintään 10 aktiivista toimijaa.
- Vastanneissa yhdistyksissä on keskimäärin 16 aktiivista toimijaa.

YHDISTYKSEN TOIMINTA-AIKA

- Useimmat kyselyyn vastanneista yhdistyksistä (N=80) ovat **aloittaneet** toiminnan 1990-luvulla tai myöhemmin.

LOPUKSI

- Kysely lähetettiin 245 eteläpohjalaiselle kyläyhdistykselle tai vastaavalle, joista 92 eli 38 % perusjoukosta vastasi kyselyyn.
- Yleisesti ottaen on mahdollista, että kyselyaineistoissa on enemmän esimerkiksi keskimääräistä aktiivisempien kyläyhdistysten vastauksia.
- Tämän kyselyn vastausaineisto sisältää vastauksia kyläyhdistyksiltä, jotka ovat erilaisia niin taustaltaan kuin suhtautumisessaan kyselyssä käsiteltyihin aiheisiin. Tämä viittaa siihen, että kyselyaineisto ei ole vinoutunut painottamaan tietynlaisten vastaajien näkemyksiä.
- Vastausprosentin ja aineiston monipuolisuuden perusteella voidaan olettaa, että kyselyyn osallistuneet kyläyhdistykset edustavat melko hyvin kaikkia eteläpohjalaisia kyläyhdistyksiä.

LOPUKSI

- Mikäli Etelä-Pohjanmaan 245 kyläyhdistyksessä on jäseniä ja aktiivisia toimijoita keskimäärin saman verran kuin kyselyyn vastanneissa yhdistyksissä,
 - Etelä-Pohjanmaan kyläyhdistyksissä olisi yhteensä noin 30 900 jäsentä eli noin 16 % alueen väestöstä olisi kyläyhdistyksen jäsenenä.
 - Etelä-Pohjanmaan kyläyhdistyksissä olisi yhteensä noin 3 800 aktiivista toimijaa eli noin 2 % alueen väestöstä toimisi aktiivisesti kyläyhdistyksissä.
- Vastaavasti Seinäjoen ja Kuusiokuntien seutukunnissa n. 15 % sekä Järviseudun ja Suupohjan seutukunnissa n. 25 % väestöstä olisi kyläyhdistyksen jäsenenä.

Lähde: Tilastokeskus (2018a).

LOPUKSI

- Eteläpohjalaiset kylät ry on maakunnallinen kyläyhdistys, joka toimii alueen kylien hyväksi ja tukee kylien välistä yhteistyötä.
 - Lähde: Suomen Kylätoiminta ry (2018a).
- Suomen kylätoiminta ry puolestaan toimii kansallisella tasolla kylien kehittämiseksi ja yhdistää maakunnalliset kyläyhdistykset.
 - Lähde: Suomen Kylätoiminta ry (2018b).
- Suomessa on yli 4 200 kylää ja niillä noin 3 100 rekisteröityä kyläyhdistystä.
- Kylätoimintaan osallistuu noin 40 000 luottamushenkilöä.
- Kehittämistoiminnan piirissä on noin 2,5 miljoonaa vakituista ja loma-asukasta.
 - Lähde: Suomen Kylätoiminta ry (2014).

LOPUKSI

- Kansallisella tasolla kunkin rekisteröidyn kyläyhdistyksen vaikutuspiirissä on keskimäärin noin 800 vakituista ja loma-asukasta.
 - Lähde: Suomen Kylätoiminta ry (2014).
- Etelä-Pohjanmaan väestöstä yli 90 % eli noin 178 000 asukasta kuului kylien kehittämistoiminnan (ts. maaseutuohjelman) piiriin vuonna 2013.
- Etelä-Pohjanmaalla kunkin kylärekisteriin kuuluvan kyläyhdistyksen vaikutuspiirissä on keskimäärin noin 725 vakituista asukasta.
 - Kansallisen tason luvussa on huomioitu myös loma-asukkaat.
 - Etelä-Pohjanmaalla on noin 14 000 tilastoitua vapaa-ajan asuntoa.
 - Osa mökeistä on eteläpohjalaisten käytössä ja loma-asukkaita on useampia kutakin mökkiä kohden
 - Lähde: Eteläpohjalaiset Kylät ry (2018), Leader Aisapari (2014), Leader Kuudestaan (2014), Leader Liiveri (2014), Leader Suupohja (2014), Tilastokeskus (2018a ja 2018b).

LOPUKSI

- Edellä lasketun väestötiheyteen perustuvan tunnusluvun mukaan Etelä-Pohjanmaalla on kyläyhdistyksiä suunnilleen yhtä paljon kuin Suomessa keskimäärin alueilla, jotka kuuluvat kylien kehittämistoiminnan piiriin.
- Kyläyhdistysten lukumäärän määrittäminen ei ole yksiselitteistä, joten tunnuslukuun kannattaa suhtautua lähinnä suuntaa antavana.

LÄHTEET

Eteläpohjalaiset Kylät ry (2018). Kylärekisterin kylät. <http://www.epk.fi/kylarekisteri/kylarekisterikylat/>.

Leader Aisapari (2014). Merkki päällä! Strategia 2014–2020.

http://www.aisapari.net/UserFiles/924f27f0-7846-4000-a3f5-3e6175228121/Web/Aisapari_MerkkiPaalla2014_2020.pdf

Leader Kuudesta (2014). Elävä maaseutu – Hyvinvoivat ihmiset. Strategia 2014–2020.

<https://kuudesta.net/wp-content/uploads/2017/12/Strategia-2014-2020-nettiin.pdf>

Leader Liiveri (2014). Pysyy & paranoo. Strategia 2014–2020.

https://www.liiveri.net/images/Liiverin_strategia_2014-2020_Pysyy_ja_paranoo.pdf.

Leader Suupohja (2014). Uudet tuulet. Suupohjan paikallinen kehittämisstrategia vuosille 2014–2020 ja hakemus LEADER-toimintaryhmäksi. http://www.leadersuupohja.fi/images/Kehittamisstrategia_2014-2020_lopullinen_netti_v2.pdf

Maanmittauslaitos (2018). Tilaston pohjakartta.

https://www.maanmittauslaitos.fi/sites/maanmittauslaitos.fi/files/attachments/2018/01/tilaston_pohjakartta_a3.pdf.

Suomen Kylätoiminta ry (2014). Voimistuvat kylät – vahvistuvat lähiyhteisöt. Paikallisen kehittämisen valtakunnallinen ohjelma 2014–2020. Suomen Kylätoiminta ry:n julkaisuja 1/2014.

http://www.kylatoiminta.fi/uploads/images/tiedostot/oppaat/ohjelma2014_2020_verkkoon.pdf.

Suomen Kylätoiminta ry (2018a). Maakunnalliset kyläyhdistykset. <http://www.kylatoiminta.fi/fi/kylatoiminta/Kylaetoiminta-Suomessa/maakunnalliset-kylaeyhdistykset.html>.

Suomen Kylätoiminta ry (2018b). Yleistä. <http://www.kylatoiminta.fi/fi/kylatoiminta/yleistae.html>.

Tilastokeskus (2018a). Väestörakenne [verkkojulkaisu]. ISSN=1797-5379. [viitattu: 16.5.2018].

<http://www.stat.fi/til/vaerak/index.html>.

Tilastokeskus (2018b). Rakennukset ja kesämökkit [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-677X. [viitattu: 30.5.2018].

<http://www.stat.fi/til/rakke/index.html>.

Uhoo (2018). Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien uutiskirje. Mikä Leader? <http://www.uhoo.fi/leader-tietoa/>.

KYSELYLOMAKE

1. TAUSTATIEDOT

Kyläyhdistyksen nimi?

Seutukunta?

Valitse tästä

Kyläyhdistyksen jäsenmäärä?

Kauanko kyläyhdistys on ollut toiminnassa?

Paljonko toiminnassa on mukana aktiivisia toimijoita?

Mikä on asemasi kyläyhdistyksessä?

